

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ายกเว้นการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดค่าตัวแปร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

1.1 ประชากร คือ เกษตรกรลูกค้ายกเว้นการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ในวันสิ้นสุดทางบัญชีการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 2,012 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เกษตรกรลูกค้ายกเว้นการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ในวันสิ้นสุดทางบัญชีการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 เพื่อให้ข้อมูลกระจายจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างในสุพจน์ วัฒนวิเชียร 2543 : 28) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด
(กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$n = \frac{2,012}{1 + 2,012(0.05)^2} = 333.66$$

จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยการให้สูตรยามาเนดังกล่าว ได้หน่วยตัวอย่างจำนวน 334 ราย จึงจำแนกตามหน่วยอำเภอต่าง ๆ โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละหน่วยอำเภอ =

$$\frac{\text{จำนวนเกษตรกรลูกค้าในหน่วยอำเภอนั้น} \times 334}{2,012}$$

1.2.2 ทำการคำนวณหน่วยตัวอย่างจำแนกตามหน่วยอำเภอต่าง ๆ เนื่องจากตัวเลขของการคำนวณไม่ลงตัว ผู้วิจัยจึงได้ทำการปัดเศษให้เป็นจำนวนเต็ม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนหน่วยตัวอย่างแยกจำนวนตามหน่วยอำเภอ

ลำดับที่	หน่วยอำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	เมืองร้อยเอ็ด 1	417	69
2	เมืองสรวง	93	15
3	ศรีสมเด็จ	547	91
4	จังหาร	319	53
5	เมืองร้อยเอ็ด 2	636	106
รวม		2,012	334

1.2.3 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยรวบรวมรายชื่อเกษตรกรลูกค้าในแต่ละหน่วยอำเภอ แล้วจับสลากออกมาจนครบจำนวน 334 คน ตามที่ต้องการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและศึกษาแบบสอบถามของสุนทร ปุยฝ้าย (2544 : 150-171) สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2543 : 70-76) และสังคม จิระออน (2541 : 124-145) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกี่ยวกับการค้างชำระหนี้ของลูกค้ายานาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ซึ่งมีคำถามปลายเปิด (Open ended question) และคำถามปลายปิด (Close ended question) แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของลูกค้ายานาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดที่มีหนี้ค้างชำระในปีทางบัญชี 2543 เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นลูกค้ายานาการ ลักษณะการถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน สถานะภาพในกลุ่ม รายได้จากภาคการเกษตร รายได้นอกการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง ค่าใช้จ่ายนอกการเกษตร ค่าใช้จ่ายการเกษตร เป็นต้น

ตอนที่ 2. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินกู้ การใช้คืนเงินกู้ จำนวนเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระ การชำระคืนเงินกู้ การช่วยเหลือภายในกลุ่ม เป็นต้น

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่าง ๆ

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นายยิ่งยศ ศิริวงศ์พาณิชย์ รักษาการผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. สาขาร้อยเอ็ด
2. นายมงคล พรงาม ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขาร้อยเอ็ด
3. นายสุนทร ปุยฝ้าย ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขาสุวรรณภูมิ

3. นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดค่าตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระจำนวน 14 ตัว และตัวแปรตามจำนวน 1 ตัวแปรโดยมีนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ และเกณฑ์การวัดค่าแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) จำนวน 14 ปัจจัย

3.1.1 การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ หมายถึง การใช้เงินจากการกู้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในสัญญาของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด วัดได้โดยกำหนด ให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ดังนี้

ใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ = 0 คะแนน

ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ = 1 คะแนน

3.1.2 ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยที่เกิดจากธรรมชาติที่ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรลูกค้าไม่ได้ผลตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป วัดได้โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

ไม่ประสบภัยธรรมชาติ = 1 คะแนน

ประสบภัยธรรมชาติ = 0 คะแนน

3.1.3 ราคาผลผลิต หมายถึง ราคาหรือจำนวนเงินต่อหนึ่งหน่วยผลผลิตโดยวัดได้จากจำนวนเป็นบาทต่อหนึ่งหน่วยผลผลิต

3.1.4 รายได้การเกษตร หมายถึง จำนวนเงินรายได้จากภาคการเกษตรทั้งหมดในครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า โดยวัดจากจำนวนเงินเป็นบาทในรอบปีที่ผ่านมา (1 เมษายน 2543 –31 มีนาคม 2544)

3.1.5 ความช่วยเหลือภายในกลุ่ม หมายถึง การช่วยเหลือทางการเงิน ระหว่างลูกค้าในกลุ่มเดียวกัน วัดได้โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

ไม่ได้รับความช่วยเหลือ = 1 คะแนน

ได้รับความช่วยเหลือ = 0 คะแนน

3.1.6 การกำหนดวงเงินกู้ หมายถึง การกำหนดจำนวนเงินสำหรับการการขอกู้แต่ละครั้งของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด วัดได้โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

กำหนดได้เหมาะสม = 1 คะแนน

กำหนดไว้น้อยเกินไป = 0 คะแนน

กำหนดไว้มากเกินไป = 2 คะแนน

3.1.7 หนี้สินภายนอก หมายถึง หนี้สินที่ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด มีต่อเอกชนหรือสถาบันอื่นที่ไม่ใช่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดวัดโดยจำนวนรวมเป็นบาท

3.1.8 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค หมายถึง จำนวนเงิน เป็นบาทที่ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ใช้จ่ายเพื่อการยังชีพในครัวเรือน

3.1.9 การทวงถาม หมายถึง การติดตามทวงถามของพนักงานสาขาร้อยเอ็ดต่อลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดที่มีเงินกู้ยืมถึงกำหนดชำระตามสัญญา วัดได้โดยดูจากความถี่ของการทวงถาม คือ

ไม่มีการทวงถาม	=	0 คะแนน
มีการทวงถาม 1 ครั้ง	=	1 คะแนน
มีการทวงถาม 2 ครั้ง	=	2 คะแนน
มีการทวงถาม 3 ครั้ง	=	3 คะแนน
มีการทวงถามมากกว่า 3 ครั้ง	=	4 คะแนน

3.1.10 จำนวนทรัพย์สินที่ถือครอง หมายถึง อสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่ลูกค้ำและบุคคลในครัวเรือนเดียวกันกับลูกค้ำ มีกรรมสิทธิ์และสามารถประมาณค่าได้ ยกเว้นพื้นที่ที่ใช้ทำเกษตรกรรมวัดโดยรวมของจำนวนมูลค่าเป็นบาททั้งหมด

3.1.11 พื้นที่การเกษตร หมายถึง พื้นที่ที่ลูกค้ำใช้สำหรับทำการเกษตรกรรมทั้งที่มีกรรมสิทธิ์และพื้นที่เช่า วัดโดยผลรวมของจำนวนไร่ทั้งหมด

3.1.12 ค่าใช้จ่ายจากภาคการเกษตร หมายถึง ผลรวมของจำนวนเงินเป็นบาทที่ลูกค้ำใช้จ่ายในการประกอบอาชีพการเกษตร

3.1.13 รายได้อื่นนอกภาคการเกษตร หมายถึง ผลรวมของจำนวนเงินเป็นบาทที่ลูกค้ำได้รับจากการทำงานนอกภาคการเกษตร

3.1.14 ปริมาณผลผลิต หมายถึง ผลรวมของจำนวนผลผลิตทางการเกษตรที่ลูกค้ำได้รับในรอบปีการผลิตหน่วยวัดเป็นกิโลกรัม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ไปยัง

สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ดและสาขาร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการออกไปเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยในพื้นที่

4.2 ประสานงานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด และหน่วยอำเภอเพื่อออกไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ให้ครบตามจำนวนที่ต้องการต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมจะได้นำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการใส่โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายสภาพทางเศรษฐกิจของลูกค้านักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ 0.05

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{โดยกำหนดให้ } Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_{14}x_{14}$$

$Y =$ ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้านักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดในรูปคะแนนดิบ

$a =$ ค่าคงที่ (Constant Term)

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_{14} =$ ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$x_1, x_2, x_3, \dots, x_{14} =$ คะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ 2545 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2545

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University